

Saksframlegg

Arkivsak-dok. 24/28761-1
Saksbehandler Olav Myklebust

Utvalg	Møtedato
Fylkesutvalget	26.11.2024
Fylkestinget	10.12.2024

Anskaffelsesstrategi for Agder fylkeskommune

Fylkeskommunedirektørens forslag til vedtak

Fylkestinget vedtar overordnet anskaffelsesstrategi for Agder fylkeskommune.

Vedlegg

Lenke til anskaffelsens testpublisering:

<https://appublishframsikt-staging.azurewebsites.net/plan/agder/5146b161-5453-4668-bb9d-0f19d8416b42/plan-eae68fe0-1baf-40b7-b4b8-cfd0dda27803-8045/>

Sammendrag

Fylkeskommunedirektøren anbefaler at fylkestinget vedtar overordnet anskaffelsesstrategi. Anskaffelser er et strategisk viktig område for Agder fylkeskommune og skal være med på å sikre at vi når våre mål. I noen tilfeller er det en direkte sammenheng mellom kvaliteten på anskaffelsene virksomheten gjør, og kvaliteten på tjenestene vi leverer. Anskaffelsesstrategien beskriver en overordnet tenkning og adferd for anskaffelser og gir felles grunnlag for gjennomføring av anskaffelser. Vi skal gjennomføre anskaffelsene i tråd med lov og forskrift om offentlige anskaffelser og sikre at Agder fylkeskommune opptre i samsvar med de grunnleggende prinsippene til konkurranse, likebehandling forutberegnelighet, etterprøvnbarhet og forholdsmessighet.

Anskaffelsene er viktige både for Agder fylkeskommune, brukerne og leverandørene. Med dette følger et ansvar om å opptre som en profesjonell innkjøper og sørge for mest mulig effektiv ressursbruk. Samtidig ønsker Agder fylkeskommune å bruke anskaffelser strategisk for å bidra til innovasjon og utvikling.

Anskaffelsesområdet gir muligheter til å arbeide med viktige politiske målsettinger som seriøsitetskrav, arbeidsinkludering, mangfold, lærlinger, etikk i leverandørkjeden, infrastruktur, innovasjon, helse, klima og miljø med mer. Strategien er ment å gi en strukturert tilnærming til disse områdene. Den gjelder for alt anskaffelsesarbeid som gjennomføres i Agder fylkeskommune, på tvers av enheter og for alle faser i en anskaffelsesprosess, fra planlegging av anskaffelsen til kontraktens avslutning. Strategien berører alle deler av organisasjonen, og alle medarbeidere som bestiller eller anskaffer varer eller tjenester har et felles ansvar for å bidra til å nå målene.

Anskaffelsesstrategi

Alle fylkeskommunens anskaffelser skal gjennomføres i tråd med gjeldende regelverk og politiske føringer. Anskaffelsene skal dekke behov i fylkeskommunens tjenesteproduksjon og sikre tilgang på varer, tjenester, bygg og anlegg til riktig kvalitet og pris. Gjennom arbeidet med konkurranser og kontrakter skal fylkeskommunen bruke sin posisjon til å bidra aktivt til å gjøre samfunnet bedre ved å satse på miljø og klima, samfunnsansvar og etikk. Prosessene skal være transparente og dokumenterte for å fremme likebehandling og forebygge misligheter og skape tillit.

Agder fylkeskommunes utvalgte mål for anskaffelsesstrategien er:

1. Anskaffelser i Agder fylkeskommune bygger opp under en bærekraftig ressursforvaltning.

Dette omfatter samfunnsutvikling for klima, miljø, mennesker og dyr, samt sirkulær økonomi.

2. Agder fylkeskommune tar samfunnsansvar i sine anskaffelser.

Dette omfatter etisk standard, lønns- og arbeidsforhold, lærlinger, spørsmål om folkeretten, tilrettelegging for personer med funksjonsnedsettelse, samt trafiksikkerhet.

3. Agder fylkeskommunes anskaffelser bidrar til effektiv og god tjenesteproduksjon som møter fremtidens behov.

Dette omfatter organisering og kompetanse, dialog internt, brukervedvirkning, gevinstrealisering og kontraktsoppfølging.

4. Agder fylkeskommunes anskaffelser bidrar til markedsutvikling.

Dette omfatter dialog eksternt og mot markeder, innkjøpssamarbeidet OFA, leverandørutvikling, innovasjon og læring.

Saksopplysninger

Arbeidet med anskaffelsesstrategien ble påbegynt i 2023. Det har blitt arbeidet tverrfaglig, med involvering av relevante fagområder i fylkesadministrasjonen. Spesielt gjelder dette områder innenfor samferdsel og eiendom.

Fylkeskommunen er underlagt bestemmelsene i lov og forskrift om offentlige anskaffelser. Formålet i denne loven er å fremme effektiv bruk av samfunnets ressurser. Den skal også bidra til at det offentlige opptrer med integritet, slik at allmennheten har tillit til at offentlige anskaffelser skjer på en samfunnstjenlig måte.

Det oppleves økte forventninger til at anskaffelsene bidrar til å løse viktige samfunnsoppgaver. Loven sier at offentlige virksomheter skal innrette sin anskaffelsespraksis slik at den bidrar til å redusere skadelig miljøpåvirkning, og fremmer klimavennlige løsninger der dette er relevant. Ved offentlige anskaffelser skal man også ha egnede rutiner for å avdekke risiko for brudd på grunnleggende menneskerettigheter. I tillegg skal oppdragsgiveren stille krav til universell utforming i offentlige kontrakter.

Regionplan Agder 2030

Regionplan Agder 2030 peker på at offentlige anskaffelser er viktig når det gjelder etablering og opprettholdelse av næring i regionen. Spesielt gjelder dette vekstkraftige små og mellomstore bedrifter. Verdiskapingen skal baseres på bærekraftig bruk av menneskelige ressurser og naturressurser. Innenfor anskaffelsesområdet kan dette fremmes gjennom å øke bruken av innovative og bærekraftige offentlige anskaffelser. Gode anskaffelser kan gi økonomisk gevinst, men også gi muligheter for å bekjempe arbeidslivskriminalitet gjennom seriøsitetsbestemmelser. Offentlig sektor som en stor innkjøper, kan gjennom sin etterspørsel etter klima- og miljøvennlige løsninger bidra til å styrke markedene for bærekraftige produkter og tjenester.

Fylkeskommunens samfunnsansvar følges opp ved at leverandørmarkedet utfordres gjennom ambisiøse krav og kriterier for samfunnsansvar i anskaffelsene. Vi arbeider videre for å etablere konkrete målsettinger, både på andel konkurranser med miljøkrav og anskaffelser som fremmer arbeidsinkludering. Det har flere ganger blitt stilt spørsmål i politiske organer om hvordan ulike aspekter ved samfunnsansvaret ivaretas i fylkeskommunens anskaffelser. Disse spørsmålene har blitt vurdert og behandlet ved utarbeidelse av strategier og oppdrag.

Målkonflikter

I strategiarbeid vil en alltid treffe målkonflikter. Krav til miljø, samfunnsansvar, kvalitet, tid og økonomi kan i en del sammenhenger være kolliderende eller motstridende. Det er derfor vesentlig at fylkeskommunen har et felles fundament for de avveininger som må foretas mellom ulike hensyn.

Økte krav kan være fordyrende på kort sikt, men vil ofte føre til besparelser hvis en legger til grunn et livssyklusperspektiv. Etterspørsel etter mer klima- og miljøvennlige løsninger kan være med på å endre hvilke løsninger som tilbys fra leverandørene, og fylkeskommunen som en stor aktør kan være med på å påvirke etterspørselen. Videre vil et økt samfunnsansvar i anskaffelsene kunne medføre andre samfunnseffekter, der reduserte lokale og globale utslipp og redusert støynivå som følge av elektrifisering vil

kunne bedre folkehelsen. Økte krav til arbeidsinkludering vil kunne øke skatteinntekter og føre til flere i arbeid. Seriøsitetskrav og oppfølging av disse vil også kunne bidra til økte skatteinntekter, ikke minst ved redusert omfang av svart arbeid.

Det er gitt politiske signaler om at det skal stilles krav til ivaretagelse av miljø- og samfunnsansvar i anskaffelsene. Det følger også en rekke plikter i regelverket om at slike hensyn skal vektlegges. Det er vanskelig å konkretisere eventuelle økte eller reduserte kostnader, og det er samtidig viktig å presisere at de ambisiøse samfunnsmålene må ses i sammenheng med målene til økt kompetanse og effektivitet. Å organisere arbeid på tvers i organisasjonen, realisere verdier vi allerede har, utnytte de samlede ressurser bedre og øke samhandlingen både internt i fylkeskommunen og eksternt, vil sannsynligvis ha en positiv effekt både på klima og miljø og på det samlede kostnadsbildet.

Hvordan arbeide med å realisere anskaffelsesstrategien?

En suksessfull implementering av anskaffelsesstrategien krever engasjement fra hele organisasjonen. Anskaffelsesstrategien gir et mål bilde for hvor en ønsker at arbeid innenfor anskaffelsesområdet skal bevege seg. Avdeling for innkjøp og anskaffelser har ansvaret for å følge opp strategien generelt, samt i alle anskaffelser der avdelingen bistår. Avdelingen har også et ansvar for å påse at øvrige anskaffelser i fylkeskommunen er i tråd med strategien.

Økonomiske konsekvenser

Anskaffelsesstrategien har isolert sett ingen økonomiske konsekvenser.

Konklusjon

Fylkestinget vedtar overordnet anskaffelsesstrategi for Agder fylkeskommune.

Kristiansand, 08.11.2024

Tine Sundtoft
Fylkeskommunedirektør

Lise Solgaard
Fylkesdirektør